

Sportovní management 1

2. hodina

11. 3. 2024

Mgr. Tereza Viplerová

Ověření znalostí obecného managementu

Sportovní prostředí v ČR

Čím se budeme zabývat?

Historický exkurz do sportovního prostředí v ČR

Vliv státu na sportovní prostředí

Současná organizační struktura sportovního prostředí v ČR

SPORT

- Pohybová aktivita, provozovaná podle pravidel, jejíž výsledky jsou měřitelné či porovnatelné s jinými nebo sama se sebou
- Účel
 - Pro obveselení, rozptýlení, odpočinek od práce, od povinnosti k zábavě
 - Dnes také práce – profesionální sport
- *Význačný společenský fenomén*
- *Ve všech historických obdobích lidstva*
- *Součástí výchovy a výchovných systémů*

Antický sport

- „kalokagathia“
 - řecký ideál harmonicky rozvinutého občana
 - ideál tělesně a duševně kultivované osobnosti

- Tělesná zdatnost a výkonnost součástí rytířských ctností

Sport v ranném novověku

- Jan Ámos Komenský
 - Pansofický (vševědný) systém
 - Didaktika (1630, přeprac. 1657)
 - Význam her v Zákony školy dobře spořádané (1657)
- John Locke
 - Několik myšlenek o výchově (1693)
- Johann Christian GutsMuths
 - Základy novodobé TV, zvláště školní
 - Gymnastik für die Jugend (1793)
- Německé turnerské hnutí (Jahn, Eiselen)
 - Nacionalismus, turnen, zlepšení fyzické zdanosti (Napoleonské války), Turnverein
 - Vlastní názvosloví, vycházeli z GutsMuthse

- Pehr Henrik Ling
 - Ovlivněn GutsMuthsem
 - Správné držení těla, formování lidského těla a činnosti orgánů, cvičení i s nemocnými
 - Všeobecné základy gymnastiky (1840)
 - Zdravotní a léčebné charakter

Zrod moderního sportovního hnutí

- Anglie
 - Zrození pojmu „sport“
 - Tzv. gentlemanký sport (základ pro amatérský) – 18./19. stol.
 - Tzv. patronátní sport (základ pro profesionální) – již 17./18. stol.
 - Důraz na hru, soutěživost a spolupráci (teamwork)
 - Základní organizační jednotka – klub
 - 1. kluby – Jockey Club (1750), Golf Club (1754), Cricket Club (1788)
 - Středo- a vysokoškolské kluby (Rugby, Cambridge, Eton, Harrow, Oxford...)
 - Soutěže mezinárodního charakteru
 - 1877 Wimbledon
- Založení mezinárodních federací
 - 1881 Evropská federace gymnastiky, 1920 FIG
 - 1892 Mezinárodní federace veslování (FISA), Mezinárodní bruslařská unie (ISU)
 - 1894 Mezinárodní olympijský výbor
 - 1896 1. moderní Olympijské hry (Pierre de Coubertin, Guth-Jarkovský)
- Sokol (1862) – Tyrš, Fügner; „Základové tělocviku“ (1873), Malypetrova tělocvična

Hodnoty sportu

Formativní,
vzdělávací,
výchovný

Kompenzační,
relaxační

Socializační
prostředí sportu

Vlastnosti formované sportem

Samostatnost

Iniciativnost

Cílevědomost

Sebedůvěra

Sebekázeň

Sebeovládání
(stabilita v
jednání)

Odvaha

Čestnost (dle
pravidel, fair-
play)

Odolnost
proti
neúspěchu

Rozhodnost

Vytrvalost

Houževnatost

Smysl pro
spolupráci

Tendence osobnosti

Vůdcovství

Odpovědnost

Emoční
stabilita

Sounáležitost
ke skupině

Ctižádostivost

Vůle k
vítězství

Schopnosti

Režisérské

Kreativní

Manažerské

Řečnické

Organizátorské

„Sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které si prostřednictvím organizované i neorganizované účasti kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování výkonů v soutěžích všech úrovní.“

Zákon č. 115/2001
Sb., Evropská
charta sportu 1992

*„TV je součástí vzdělávání,
tj. pohybového vzdělávání a
rozvoje tělesné kondice v
rámcí povinných a
výběrových učebních
programů (osnov)
základního, středního a
vysokého školství.“*

A large, light purple, stylized human figure icon with arms and legs spread wide, centered on a dark purple background.

Tělesná výchova
(školní TV a sport)

SPORT
(tělesná kultura)

Školní sport
(tělesná výchova)

Rekreační sport
(pohybová rekreace)

**Závodní
(soutěžní) sport**
(sport)

Sportovní prostředí

- *„Organizace, instituce, spolky a sdružení, kde se realizuje předmětná činnost, nebo se sportovní činností bezprostředně souvisí, navazuje na ní, či ji vytváří podmínky.“*
- Sport v ČR
 - 2,5 milionů registrovaných sportovců
 - 20 tisíc sportovních organizací
 - Majetek v účetní hodnotě více než 58 mld. Kč

Historický exkurz do českého sportovního prostředí

Historie organizovaného sportu v ČR – 5 etap

1. Etapa – počátky organizované spolkové činnosti do vzniku ČSR 1918

2. Etapa – období tzv. první ČSR 1918-1948

3. Etapa – období totalitního režimu KSČ 1948-1989

4. Etapa – transformace TVS po změně politického režimu 1989-1993

5. Etapa – organizační struktura sportovního prostředí v samostatné ČR 1993-
současnost

1. Etapa – počátky organizované spolkové činnosti do vzniku ČSR 1918

- Počátky organizované spolkové činnosti v českých zemích
- Založení tělovýchovných sdružení a sportovních svazů:
 - **SOKOL (1862)**
 - Cyklistika (1883), Veslování (1884), Atletika (1897)
 - Fotbal (1901), Tenis (1907), Hokej (1908)
 - KČT (1888)
 - **ČOV (1899)**
 - Svaz lyžařů v království Českém (1903), Sdružení dělnických jednot (1903)
 - OREL (1908)
 - Český vysokoškolský sport (1910)

2. Etapa – období tzv. první ČSR, demokratické a pluralitní prostředí TVS 1918-1948

- Péče státu:
 - Ministerstvo pro správu veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy
 - Ministerstvo školství, obrany, vnitra a zahraničí
- Ministerská rada (koordinace)
 - 1937 – „Ústřední úřad pro tělesnou výchovu“
- Nárůst členstva velkých organizací
 - SOKOL (820 tis.), OREL (159 tis.), KČT (110 tis.) (1930‘)
 - + 40 sportů cca 2 mil. členů, 130 tis. spolků a jednot

2. Etapa – období tzv. první ČSR, demokratické a pluralitní prostředí TVS 1918-1948

- Protektorát Čechy a Morava
 - 1941-1942 zakázány tělovýchovné organizace
 - „Kuratorium pro výchovu české mládeže“ – pronacistická organizace
- 1945 osvobození ČS
 - Tendence vytvořit jednotnou tělovýchovnou organizaci jako federaci samostatných subjektů
- 1947 Československý tělovýchovný svaz

3. Etapa – období totalitního režimu KSČ, direktivní řízení TVS, monopolní TVS organizace 1948-1989

- Únor 1948 – nástup KSČ k moci
 - 31. března vyhlášeno sjednocení československé TV do dobrovolné organizace **SOKOL**
- 1. zákon č. 187/1949 Sb., o státní péči o tělesnou výchovu a sport
 - Zrušení TVS organizací
 - Zánik pluralitního systému
 - Převedení majetku do SOKOLA
- **„Státní výbor (úřad) pro tělesnou výchovu a sport“**

3. Etapa – období totalitního režimu KSČ, direktivní řízení TVS, monopolní TVS organizace 1948-1989

- „**Státní výbor (úřad) pro tělesnou výchovu a sport**“
 - 7 složek – tělovýchovných úseků
 1. Ministerstvo školství, věd a umění (povinná TV na školách)
 2. Ministerstvo pracovních záloh (učňovské školství)
 3. Ministerstvo národní obrany (TVS v armádě – **DUKLA**)
 4. Ministerstvo národní bezpečnosti (TVS sboru národní bezpečnosti a Pohraniční stráže – **RUDÁ HVĚZDA**)
 5. Revoluční odborové hnutí (ROH) – dobrovolná TVS pracoviště – 9 sport. organizací (**Baník, Dynamo, Jiskra, Lokomotiva, Slávie, Slavoj, Slovan, Spartak, Tatran**)
 6. SOKOL – TVS na vesnicích
- 2. zákon č. 71/1952 Sb., o organizaci tělesné výchovy a sportu
 - Zánik SOKOLA
- Březen 1957 – vznik jednotné tělovýchovné organizace „**Československý svaz tělesné výchovy**“ (ČSTV) a „**Svaz pro spolupráci s armádou**“ (SVAZARM)

3. Etapa – období totalitního režimu KSČ, direktivní řízení TVS, monopolní TVS organizace 1948-1989

- 1968 „Pražské jaro“
 - Dočasná transformace na pluralitní systém TVS prostředí
 - Okupace států Varšavské smlouvy, normalizace, utužení totality KSČ
- Vrcholový sport – reprezentace socialistického státu
 - Věda a výzkum ve sportu (trénink, technika, plánování, metodika)
 - Institut tělesné výchovy a sportu v Praze
 - Výzkumný ústav tělovýchovný
 - Vědecká rada Státního výboru TVS
 - Státní muzeum TVS
 - Sportovní a tělovýchovné nakladatelství
 - Katedry TV při vysokých školách

4. Etapa – transformace TVS po změně politického režimu v pluralitní a demokratické společnosti 1989-1993

- **Rozpad ČSTV (1990 zánik ČSTV)**
 - Obnovení činnosti organizací zrušených za totality (SOKOL, OREL, KČT atd.)
 - Osamostatnění ČOV
 - Asociace TV jednot (ATJ)
 - Vznik „Konfederace sportovních a TV svazů“
 - Asociace sportu pro všechny
- **Zánik SVAZARMU**
 - Obnovení činnosti – AUTOKLUB ČR, Český střelecký svaz
 - Vznik „Sdružení technických sportů a činnosti“

5. Etapa – organizační struktura sportovního prostředí v samostatné ČR 1993-současnost

- **1.1.1993** – rozdělení ČSR, vznik samostatné ČR
 - Transformace federálních sdružení a svazů na národní organizace
 - Rozdělení sportovní reprezentace
 - Rozdělení finančních prostředků podniku SAZKA, společného majetku sportovních zařízení
 - Obnovení ČOV, návaznost na původní ČOV z roku 1899
- Všesportovní kolegium ČR (1994 – 2013)
 - Zájmové sdružení PO (10 zakladatelů – ČOV, ČSTV, ČOS, OREL, ČASPV, ASŠK, SSSČR, Autoklub ČR + nezávislé sporty)
 - Zastupování společných zájmů
 - Iniciační orgán k Senátu, Poslanecké sněmovně a Vládě
 - Ústředním a regionálním orgánům státní správy a samosprávy

5. Etapa – organizační struktura sportovního prostředí v samostatné ČR 1993-současnost

- Spolkové sportovní prostředí
 - Samostatné kluby, TJ, sportovní svazy, sportovní sdružení (spolky), unie, asociace, organizace – založeny dle zákona o sdružování občanů (zákon č. 83/1990 Sb., od 2014 NOZ č. 89/2012 Sb.)
 - Právní subjektivita a rozhodovací samostatnost
 - Návaznost na mezinárodní sportovní struktury
 - Různé formy občanských sportovních sdružení
 - Jednotlivé samostatné (např. Český střelecký svaz)
 - Sdružení více sportů do „střešní organizace“ (ČUS, Sdružení sportovních svazů, Autoklub ČR)
 - Sdružení se specifickým postavením (ČOV, ČAUS, AŠSK, ČOS)

Sportovní svazy – základ českého sportu

Rozhodující článek sportovní přípravy a tréninkového procesu, ve spolupráci s RSC

Koncepce a tréninkový systém

Výběr a péče o sportovně talentovanou mládež

Spolupráce s rezortními sportovními centry (RSC)

Formování reprezentačních družstev ČR

Zodpovědnost za výkonnost a sportovní výsledky

Spolupráce s Českým olympijským výborem při přípravě na OH

sportovní svazy jsou příjemci státních dotací na sportovní reprezentaci

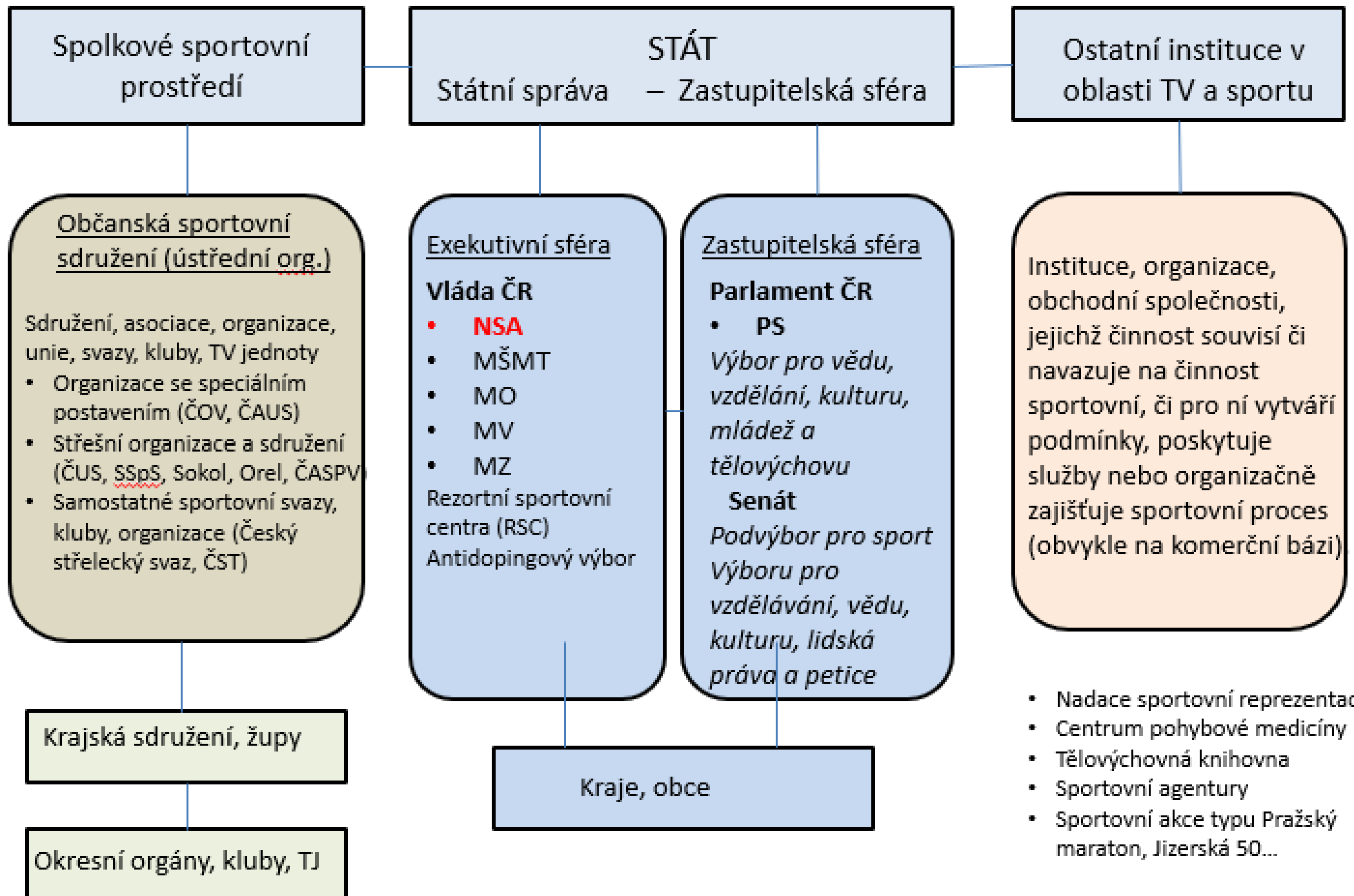
Stát a sport

Vliv státu na sport, podpora sportu jako významného společenského fenoménu a prostředku reprezentace státu jako prostředku výchovy, vzdělávání a upevňování zdraví

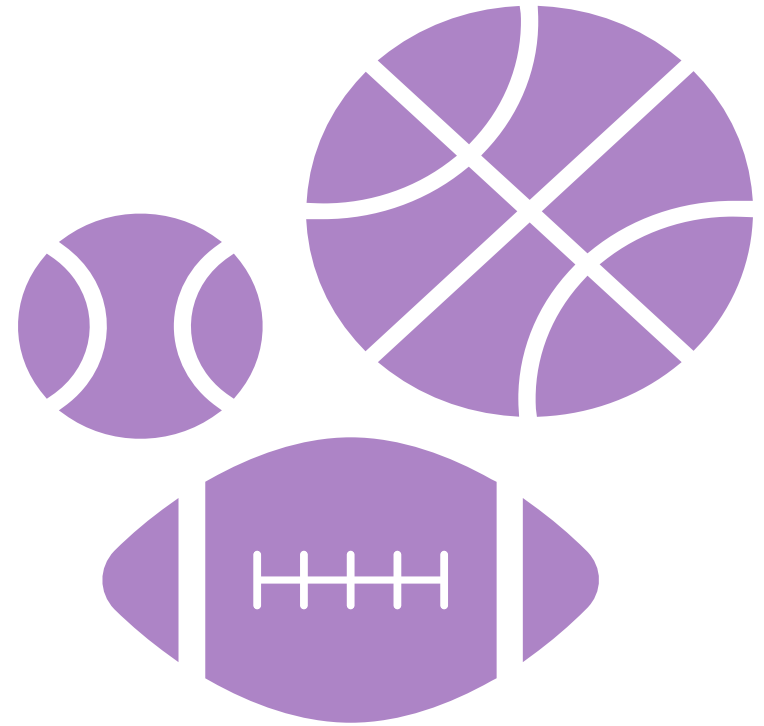

Reprezentace – prezentace ČR prostřednictvím sportu

Spolková TVS

- Dominance neziskových organizací
 - Zakládány dle NOZ č. 89/2012 Sb.
 - Právní subjektivita a rozhodovací samostatnost
 - Návaznost na mezinárodní sportovní struktury
- Největší zastřešující sportovní organizace?
 - ČUS
- Jakých právních forem mohou organizace v TVS nabývat?

Právní formy neziskových organizací

Spolky

Organizační složky státu a územních samosprávních celků

Příspěvkové organizace

Zájmová sdružení právnických osob

Nadace a nadační fondy

Ústavy

Právní formy neziskových organizací

Obecně prospěšné společnosti

Politické strany a hnutí

Státem uznávané církve a
náboženské společnosti

Obce

Státní fondy

Veřejné vysoké školy

Právní formy neziskových organizací ve sportu

Spolky

Organizační složky státu a územních samosprávních celků

Příspěvkové organizace

Nadace a nadační fondy

Veřejné vysoké školy

Typy spolku ve sportu

Zastřešující sportovní asociace

může sdružovat více samostatných sportovní asociací
má právní subjektivitu

Samostatná sportovní asociace

jeden sport/skupina sportů
všechny sporty sdružené v ČUS (zvláštní je ČOV)

SK, TJ

většinou více sportů, ekonomická vazba na zastřešující a jednotné sportovní asociaci
ve vztahu k veřejným rozpočtům vystupuje samostatně

Sportovní oddíl nebo odbor

funguje v rámci SK., ekonomická omezení vázaná na mateřský SK, nemá právní subjektivitu
činnost regulují vnitřní normy SK, jeden sport nebo skupinu sportů; mají vlastní orgány

Organizační složky státu a územních samosprávných celků

Založení

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích

Není PO – její jednání je jednáním státu, řídí se zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (je účetní jednotkou)

RSC – DUKLA, OLYMP, VSC

Příspěvkové organizace státu

Založení

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

PO zřízená státní správou či samosprávou, mají právní subjektivitu

Např. Antidopingový výbor ČR

Nadace, nadační fondy, fundace

Založení – NOZ (par. 303-401) – úprava 2
typů fundací:

Nadace

Nadační fondy

PO vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu
Činnost se váže na účel, k němuž byla zřízena

Ve sportu fungují jako účelová sdružení majetku určená k rozvoji sportu
Např. Česká nadace sportovní reprezentace, Nadace sportující mládeže

Zákon č. 115/2001 sb., o podpoře sportu

- Vymezuje postavení sportu ve společnosti jako veřejně prospěšné činnosti
- Úkoly ministerstvem (MŠMT, MO, MV, MZ), jiných správních úřadů a působnost územních samosprávných celků (kraje, obce) při podpoře sportu
- Definice sportu
- Aktuální znění:
 - <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-115>
 - Platnost a účinnost od 2001

- Zřízena 1.8.2019
 - Od 1.1.2020 přebírá od MŠMT kompetence v oblasti státní politiky ve sportu a připravuje a vyhlašuje dotační programy na rok 2021 a další
 - MŠMT definitivně ukončí činnost v oblasti podpory sportu v polovině roku 2021
- Předseda: Ondřej Šebek / Místopředseda: Roman Brandýs
- Národní rada pro sport – poradní orgán
- Cíl – dosáhnout harmonického sportovního prostředí, které bude vychovávat úspěšné vrcholové sportovce reprezentující naši zemi v zahraničí, ale i podporovat rekreační sportovce, pro které je pohyb relaxační aktivitou ke škole či zaměstnání
- Cíl – správné nastavení dotačních programů a zprostředkování spolupráce mezi SK a místní samosprávou
- <https://www.agenturasport.cz/>
- <https://rejstriksportu.cz/>

Sportovní reprezentace ČR

Sportovní svazy

- Příprava reprezentačních družstev ČR, účast na mezinárodních sportovních akcích

Rezortní sportovní centra – příprava reprezentantů

- ASC – DUKLA – Ministerstvo obrany
- CS MV ČR – OLYMP – Ministerstvo vnitra
- VSC – VICTORIA – MŠMT

Sportovní centra mládeže (SCM)

- Příprava talentované mládeže

Sportovní gymnázia

- Příprava talentované mládeže

Sportovní reprezentace ČR

ČOV

- Příprava a realizace olympijských akcí (OH, ZOH, EYOF, EYOWF, YOG, EH)

Antidopingový výbor ČR

- Antidopingová politika, dopingové kontroly

Zdravotní zabezpečení – Medicínské zabezpečení reprezentantů ČR

- Lékařská komise ČOV
- Centrum pohybové medicíny (CPM), Centrum sportovní medicíny (CSM)
- Centrum zdravotnického zabezpečení sportovní reprezentace (CZZSR)
- Institut sportovního lékařství (ISL) + plánované rozšíření systému

Prostor pro diskuzi
